

MONEDE ROMANE ȘI BIZANTINE DESCOPERITE LA HALMYRIS

Theodor ISVORANU,
Aurel VÎLCU

Rezumat: Lucrarea de față prezintă descoperirile izolate de monede romano-bizantine din 2005-2008 în situl antic Halmyris (astăzi Murighiol, jud. Tulcea); 37 dintre ele au fost descoperite în timpul săpăturilor arheologice din interiorul fortificației târzii (sec. IV-VI), în timp ce alte 15 piese au fost găsite în mod fortuit în zona așezării civile alăturate. Monedele din fortificație au rezultat îndeosebi în urma investigațiilor din interiorul celor două turnuri (nr. 2 și nr. 12), iar un exemplar găsit în zona portului și altul dintr-o construcție militară au fost de asemenea menționate. Cronologic, ele se succed de la mijlocul sec. III până în a doua jumătate a sec. VI, acoperind principalele etape de viață bine reprezentate în acest sit roman. Varietatea lor furnizează importante informații suplimentare despre circulația monetară la Halmyris. Unele piese, precum una de bronz de la Marcianus și un *follis* anonim din sec. XI (ultimul găsit la Halmyris), au fost documentate aici pentru prima oară; ele modifică considerabil statisticile precedente și cronologia așezării, ultima din cele menționate reprezintă un nou *terminus post quem* pentru încetarea locuirii la Halmyris în perioada bizantină. Este de asemenea inedită prezența micilor piese de bronz neimprimate și a imitațiilor de plumb – atestate până în prezent în câteva situri contemporane ale Dobrogei, ca aspect specific pentru circulația monetară a sec. V în ariile periferice ale Imperiului Roman. Ele sunt acum cunoscute și la Halmyris, un exemplar din fiecare categorie. Un aspect important privește diferite valori ale masei monetare curente care a penetrat în ambele segmente ale stațiunii – fortificația și așezarea civilă. Astfel, descoperirile din sec. IV arată în general o monedă rară în zona militară, dar una mult mai extinsă în zona civilă; la începutul sec. V acest raport pare să se inverseze – poate datorită deplasării vieții civile – și implicit a operațiunilor monetare – intra muros, în timpul invaziei hunice.